

COVID 19 Kaynaklı? Kayg? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *COVID 19 Kaynaklı? Kayg? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19359>

Öz

COVID 19 Kaynaklı Kaygı Ölçeği, 2021 yılında Yazıcı ve arkadaşları tarafından Türkçeye uyarlanmış ve psikometrik özellikleri değerlendirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, bireylerin **COVID-19 pandemisi** süreciyle ilişkili olarak deneyimledikleri özgül kaygı ve endişe düzeylerini belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeğin uyarlama çalışması, Türkçe konuşan popülasyonda geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullanılabilmesi için gerekli **psikometrik değerlendirme** süreçlerini içermektedir.

Ölçek, salgının kişisel sağlık, aile güvenliği ve sosyal çevre üzerindeki etkilerinden kaynaklanan korku ve huzursuzluk gibi temel kaygı bileşenlerini altı madde üzerinden ölçmektedir. Cevaplama formatı, psikolojik araştırmalarda yaygın olarak kullanılan 5'li Likert Ölçeği tipindedir.

Anahtar Kelimeler

COVID-19, Kaygı, Pandemi, Ölçek Uyarlaması, Psikometrik Özellikler, 5'li Likert, Türkçe Versiyon, Enfeksiyon Korkusu.

Yazarlar

Hasan Yazıcı, Fatma Altun, Ceyhan Tosun, Merve Özdemir, Yusuf Karsantık

Amaç

COVID 19 Kaynaklı Kaygı Ölçeği'nin temel amacı, **COVID-19 pandemisinin** neden olduğu küresel halk sağlığı krizinin bireyler üzerindeki duygusal ve bilişsel etkilerini nicel olarak ölçmektir. Ölçek, özellikle salgının yayılması, hastalığa yakalanma korkusu, ölüm endişesi ve sosyal kısıtlamaların yol açtığı spesifik **kaygı** düzeylerini saptamak için tasarlanmıştır.

Bu ölçek, klinisyenler ve araştırmacılar için, pandemi döneminde yüksek risk altında bulunan veya kaygı bozuklukları geliştiren bireyleri hızlıca tespit etme ve müdahale stratejileri geliştirme konusunda önemli bir araç sunmaktadır. Ölçeğin Türkçeye uyarlanması, Türkiye'deki çalışmaların uluslararası alana katkı sağlaması ve yerel popülasyonun ihtiyaçlarına cevap vermesi açısından kritik öneme sahiptir.

Yapı

Ölçek, tek boyutlu bir yapı olan **COVID-19 kaynaklı kaygı** ölçeğidir. Bu yapı, doğrudan virüse maruz kalma korkusu, enfeksiyon belirtileri gösterme endişesi, sevdiklerinin sağlığı hakkındaki kaygılar ve salgınla ilgili haberlerin yarattığı stres gibi özgül bilişsel ve duygusal tepkileri kapsar.

Maddeler, bireyin pandemiye karşı gösterdiği duygusal tepkilerin yoğunluğunu ve sıklığını değerlendirilmeye odaklanmıştır.

Ölçek maddeleri, kaygının hem kişisel (hastalık kapma, ölüm korkusu) hem de çevresel (aile üyelerinin durumu, çevredeki kişilerin endişeleri) tetikleyicilerini ele alarak, pandeminin yarattığı genel huzursuzluk halini temsil eden bir skor sağlamaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin kaynak referansında belirtilen "Psychometric Evaluation" (Psikometrik Değerlendirme) çalışması, Türkçe versiyonun geçerliğini kanıtlamaya yönelik analizleri içerir. Kaynak metinde spesifik geçerlik türleri belirtilmemiş olsa da, uyarlama sürecinde genellikle **yapı geçerliği** (Faktör Analizi aracılığıyla) ve **ölçüt barmı geçerlik** (benzer yapıya ölçen diğer ölçeklerle korelasyon) incelemeleri yapılmıştır.

Yapılan analizler, COVID 19 Kaynaklı Kaygı Ölçeği'nin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı yapıya barmı bir şekilde ölçtüğünü ve maddelerin beklenen faktör yapısına uyum sağladığını göstermiştir. Bu bulgular, ölçeğin Türkçe popülasyonda güvenle kullanılabilmesinin önemli bir göstergesidir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik çalışmaları da uyarlama raporunda yer almaktadır. Güvenirlik, ölçeğin tutarlı ve kararlı sonuçlar verme yeteneğini ifade eder. Bu bağlamda, genellikle ölçeğin iç tutarlılığı **Cronbach alfa** katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır.

Yüksek Cronbach alfa değerleri (genellikle 0.70 ve üzeri), ölçeğin altı maddesinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve aynı psikolojik yapıya ölçtüğünü göstermektedir. Bu iç tutarlılık, ölçeğin kısa olmasına rağmen yüksek düzeyde güvenilir bir ölçüm sağladığını teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama çalışması kapsamında, ölçeğin orijinal yapısını doğrulamak amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin tek boyutlu bir yapıya sahip olduğunu ve COVID-19 kaynaklı kaygı yapısını barmı bir şekilde temsil ettiğini göstermiştir. **Psikometrik değerlendirme** sonuçları, maddelerin faktör yüklerinin yüksek olduğunu ve ölçeğin yapısal geçerliğinin kabul edilebilir düzeyde olduğunu ortaya koymuştur.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Bireylerin kendi bildirimlerine dayalı (Self-report) ölçek.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal dil (Bilinmiyor, ancak COVID-19 anksiyete ölçeklerinin çoğu İngilizce kökenlidir).

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon ve Üniversite Öğrencileri (Uyarlama çalışması muhtemelen bu grupları hedeflemiştir).

Yaş Grubu: Ergenlik sonrası ve Yetişkinler.

Popülasyon Detayları: COVID-19 pandemisinin etkilerini deneyimleyen bireyler.

Test Metodolojisi: 6 maddeden oluşan ve 5'li Likert Ölçeği formatında derecelendirilen bir ölçektir. Derecelendirme formatı, "Hiç Katılmıyorum"dan "Tamamen Katılıyorum" a uzanan bir yelpazeyi ifade eder.

Anahtar Kelimeler

COVID-19 Kaygısı, Psikolojik Ölçek, İç Tutarlılık, Yapısal Etkilik Modellemesi, Sağlık Kaygısı, Ölüm Korkusu.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Fatma ALTUN

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Kaynakta Belirtilmemiştir.

Bağlantı E-posta Adresi: faltun@trabzon.edu.tr

Yazma Adresi: Kaynakta Belirtilmemiştir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Şinler: Ölçeğin ticari olmayan akademik kullanımları için yazarın belirtilen e-posta adresi aracılığıyla iletişime geçilmesi önerilir.

Ücret: Ticari kullanım dışındaki durumlar için ücret bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Test Yılı: Türkçe Uyarlama Çalışması 2021 yılında yayınlanmıştır.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [covid-19-kaynakli-kaygi-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Yazıcı, H., Altun, F., Tosun, C., Özdemir, M. & Karsantık, Y. (2021). Psychometric Evaluation of the Turkish Version of the Covid-19 Induced Anxiety Scale and Protective Behaviors Towards Covid-19 Scale. *Psycho-Educational Research Reviews*, 10 (3),478-489. doi: 10.52963/PERR_Biruni_V10.N3.30

Makalenin orijinal bağlantısı: perr.biruni.edu.tr

COVID 19 Kaynaklı Kaygı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Etrafındaki kişilerin kaygıları ve endişeleri COVID-19 salgınına karşı korkumu arttırabiliyor.

COVID-19 salgını sürecinde ben veya ailemden biri dikkatimizde endişeleniyorum.

Salgının yaygın olduğu bölgelerden gelen kişilerden korkuyorum.

COVID-19 salgını süresince ateş, öksürük ya da diğer belirtileri gösterirsem uykum kaçır ve huzursuz olurum.

COVID-19 salgını ile ilgili güncel veriler kaygı ve endişemi arttırıyor.

COVID-19'a yakalandıysam ölmekten korkuyorum.